

Recht op digitale participatie

- 23 januari 2015, Dick Houtzager

COLLEGE VOOR
DE RECHTEN
VAN DE MENS

Wat gaan we doen?

- Wat doet het College voor de Rechten van de Mens?
- Gelijke behandeling in de ICT-praktijk
- Het nieuwe VN verdrag voor personen met een handicap: grijp je kansen

College voor de Rechten van de Mens

- Opvolger Commissie Gelijke Behandeling (1994-2012)
- Wat: beschermen, belichten, bewaken, bevorderen van mensenrechten. Monitoren VN-verdrag.
- Hoe:
 - Advies aan overheid
 - Samenwerken met maatschappelijke organisaties
 - Onderzoek individuele klachten gelijke behandeling

Gelijke behandeling?

- Komt een vrouw bij de bushalte...

- <https://www.youtube.com/watch?v=F523jm6YvME>

Gelijke behandeling

- Instroom handicap/chronische ziekte:

	Informatievragen	Verzoeken	Oordelen
2012	236	114	39
2013	349	92	31
2014	348	59	27

- Voorbeelden handicap en ICT:
 - School staat gebruik Kurzweil bij toetsen niet toe
 - Callcenter wijst man af vanwege visuele beperking

Gelijke behandeling handicap/chronische ziekte

- Terreinen in de wet:
 - arbeid, onderwijs, wonen en openbaar vervoer. Aanbod goederen en diensten (nog) niet beschermd.
 - ‘Eenzijdig overheidshandelen’ uitgezonderd. Overheden alleen onder de wet als ze contracten met individuele burgers afsluiten.

VN-verdrag rechten van personen met een handicap

- Opgesteld in 2006
- Bestaande mensenrechten geldend gemaakt voor mensen met een beperking.
- Verschuiving in het denken: van medisch naar sociaal model.
- Niet de mens met beperking is het probleem, maar de samenleving, die drempels opwerpt.
- Staat moet rechten waarborgen en neemt verplichtingen op zich.

VN-verdrag en digitale toegankelijkheid

- Uniek: recht op toegang tot digitale omgeving op zelfde voet als toegang tot gebouwde omgeving
- Toegankelijkheid:
 - Algemeen beginsel (artikel 3 f)
 - Plicht tot bevorderen *Universal Design* en ondersteunende technologieën (artikel 4 g en h en artikel 20)
 - ‘maatregelen om personen met een handicap toegang te garanderen’ (artikel 9)
- Betreft hardware en software

VN-verdrag en digitale toegankelijkheid

Artikel 9 Toegankelijkheid

- Staat moet maatregelen nemen om:
 - toegang te garanderen tot informatie en communicatie
 - vormen van hulp en ondersteuning te bevorderen, om te waarborgen dat iedereen toegang heeft tot informatie;
 - de toegang tot nieuwe informatie en communicatietechnologieën en -systemen, met inbegrip van het internet, te bevorderen.

VN-verdrag en digitale toegankelijkheid

- Drie samenhangende rechten:
 - Vrijheid van meningsuiting: *verstrekken* van toegankelijke informatie en *aansporen* gebruik toegankelijke diensten
 - Recht op onderwijs: *waarborgen* dat redelijke aanpassingen en ondersteuning beschikbaar zijn
 - Deelname aan het politieke leven: *garanderen* politieke rechten, *waarborgen* het kiesrecht, *faciliteren* stemprocedure

VN-verdrag na ratificatie

- **Stappen in NL**
 - Goedkeuring 2015
 - Aanpassing enkele wetten:
 - Kieswet
 - Uitbreiding wet gelijke behandeling

- **Effecten in NL**
 - Direct basisrechten waarborgen
 - ‘Geleidelijke verwezenlijking’ van andere rechten via implementatieplan

Discriminatieverbod

- Uitbreiding wet gelijke behandeling:
 - Verbod op discriminatie bij het aanbod van goederen en diensten
 - ‘onder meer de detailhandel, horeca, cultuur, sport, recreatie, zakelijke dienstverlening, zorg en internetdiensten’
 - Verricht ‘redelijke aanpassingen’ in individueel geval.

Discriminatieverbod

- Redelijke aanpassingen:
 - Het verbod van onderscheid houdt mede in dat degene, tot wie dit verbod zich richt, gehouden is
 - **naar gelang de behoefte**
 - **doeltreffende aanpassingen te verrichten, tenzij deze voor hem een**
 - **onevenredige belasting vormen.**

Kansen grijpen?

- ‘Staat neemt maatregelen’. Daarom aandringen op
 - openbare aanbesteding ICT-projecten: overheid kan voorwaarde toegankelijkheid stellen
 - toegankelijkheid websites overheden: regering kan verplicht stellen
- Implementatieplan moet nog worden opgesteld
- Geef input op monitoring door
 - College: jaarlijks
 - VN-Comité: na twee jaar, dan elke vier jaar

Dank voor uw aandacht!

d.houtzager@mensenrechten.nl